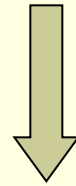

Nákazy s přírodní ohniskovostí

MUDr. Miroslava Zavřelová
ÚOPZ LF MU

Přírodní ohnisko nákazy

- **oblast s jedním biotopem (konkrétními přírodními podmínkami)**
- **přítomnost zdrojů nákazy (rezervoárových zvířat)**
- **vhodné klimatické podmínky pro vektor (přenašeče)**
- **člověk je slepým článkem epidemiologického řetězce**

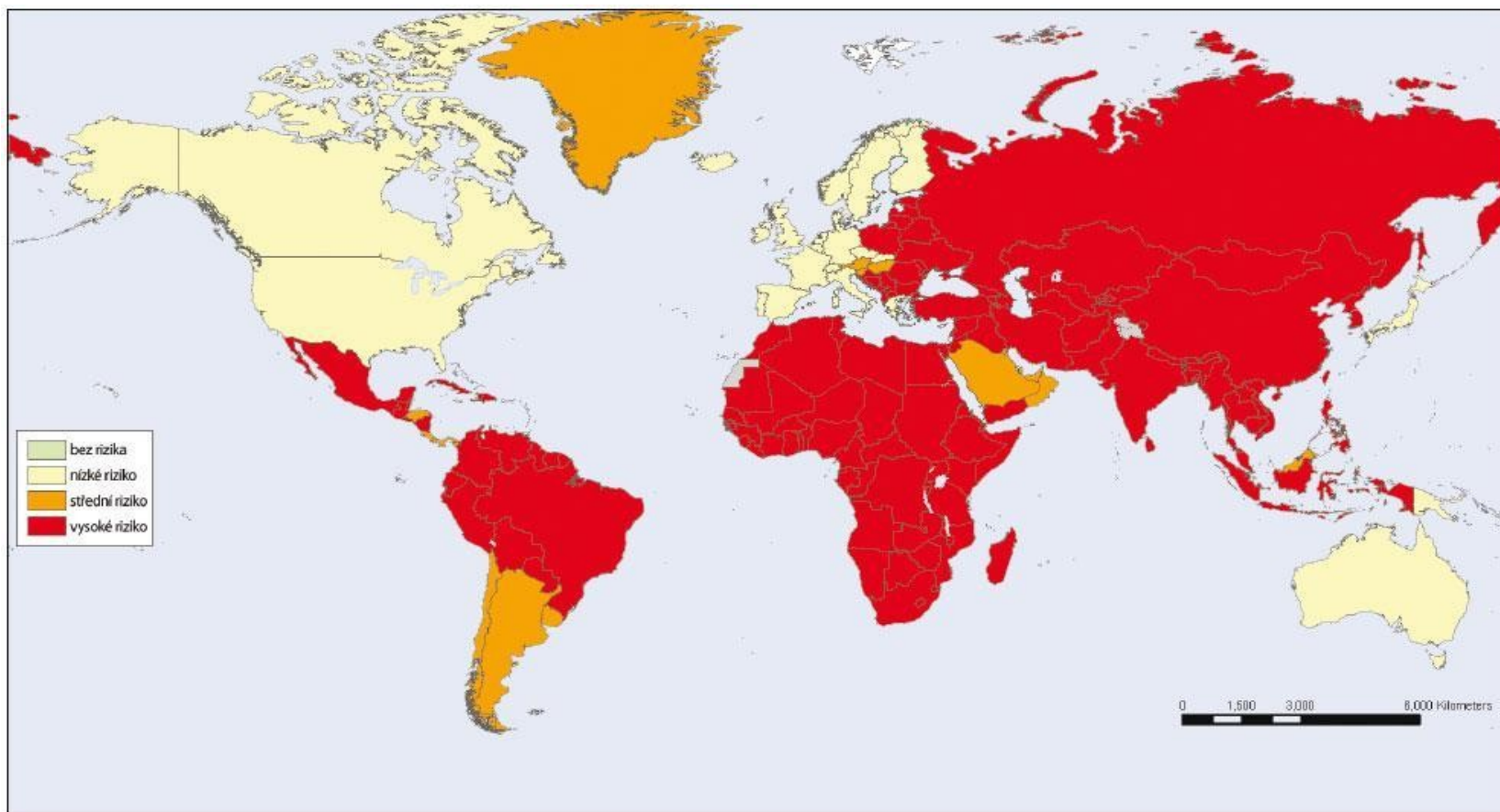

**většina nákaz s přírodní ohniskovostí
nemá interhumánní přenos**

Vzteklina

- **původce nákazy: virus vztekliny**
- **charakteristika nákazy: encefalitis**
pro člověka 100% letalita !!!
- **zdroj: vlk, netopýr**
(liška, jezevec, kuna, lasička,
zvěř vysoká, divočák, pes)
- **přenos: pokousání, poranění,**
manipulace s uhynulým zvířetem

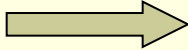
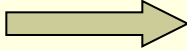
Riziko vztekliny

■ Obr. 2 – Riziko vztekliny v daných oblastech a zemích. Zdroj: WHO 2008

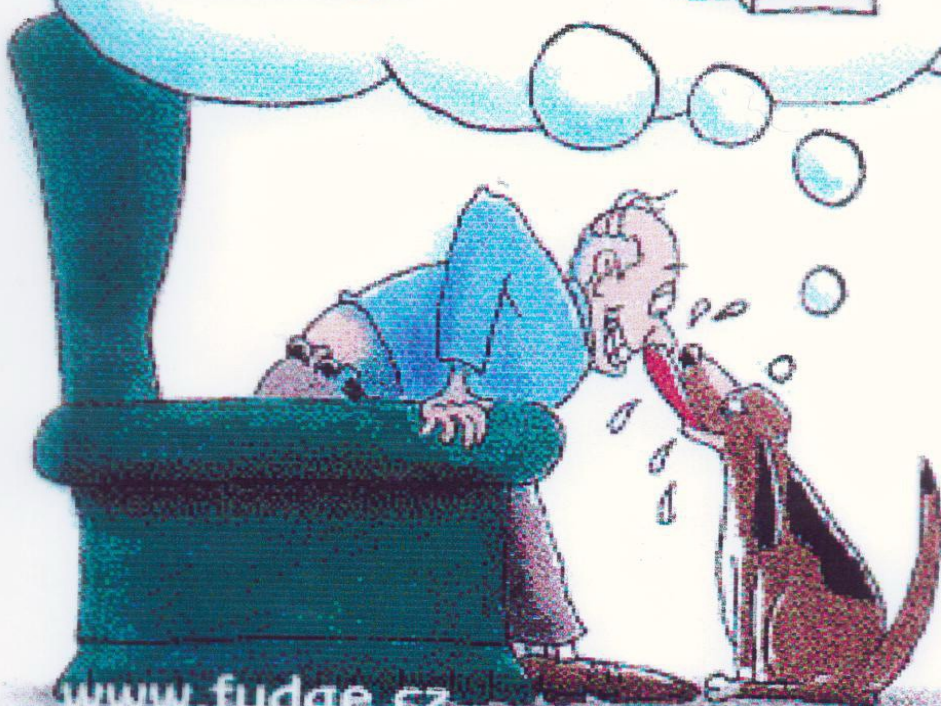
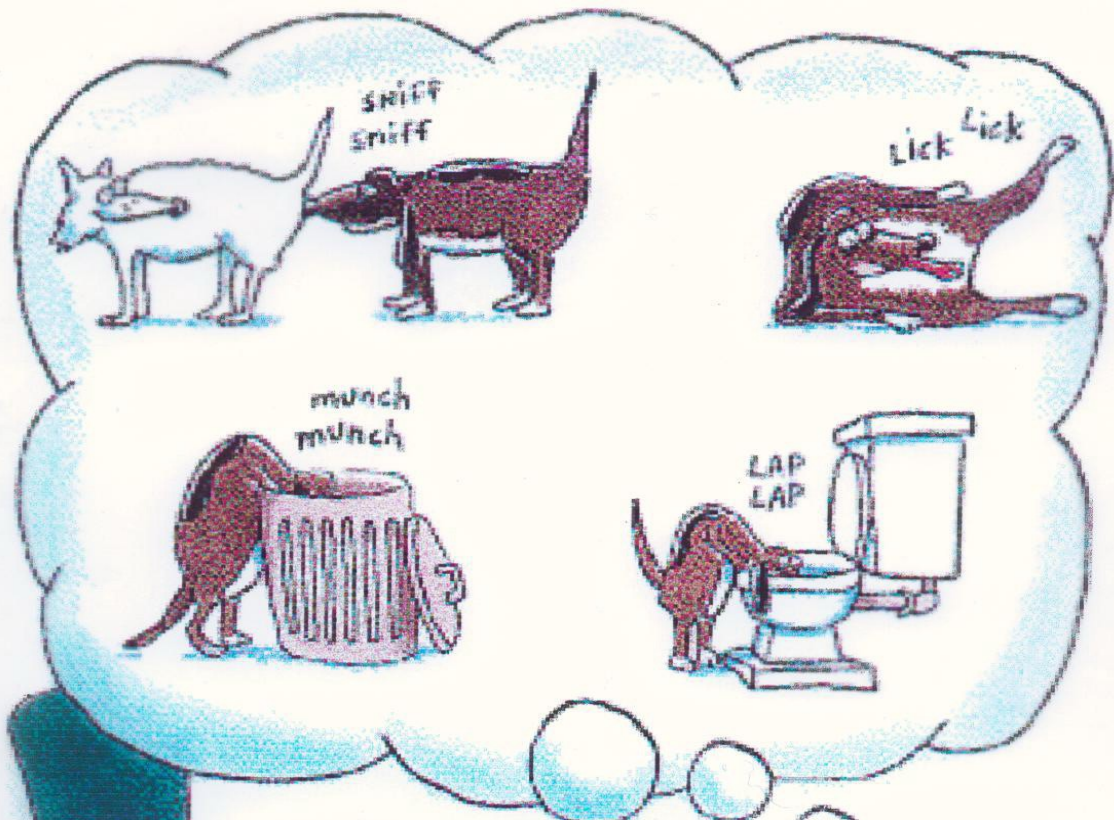
Postexpoziční profylaxe

postup při poranění člověka zvířetem:

- **zvíře nelze veterinárně vyšetřit**
povinná antirabická profylaxe (očkování)
zajišťuje antirabické centrum (infekční odd.)
- **zvíře je k dispozici**
klinické veterinární vyšetření co nejdříve
+ 10. den po pokousání člověka
- **časový odklad očkování max. 48 hodin**

Toxoplasmóza

- **původce nákazy:** *Toxoplasma gondii*
- **formy nákazy:**
 - kongenitální - Sabinova triáda
 - postnatální – f. uzlinová, gynekologická, oční
- **zdroj:** kočka, pes, hospodářská zvířata
- **přenos:**
 - alimentární – syrové a polosyrové maso
 - fekálně-orální – kontakt s hlínou, s pískem
 - kontakt se psem typu t'u-t'u-t'u

Leptospiróza

- **původce nákazy: *L. icterohaemorrhagiae***
- **klinická forma nákazy: ikterická (Weilova n.)**
- **zdroj: potkan**
- **přenos: kontakt s potkaní močí**
 - alimentární - kontaminovaná voda**
(koupání v přírodě)
 - infekční aerosol**

Leptospiróza

- původce nákazy: *L.grippotyphosa*, *L.sejroe*
- klinická forma nákazy: anikterická
- zdroj: myšovití hlodavci

možná nákaza domácích zvířat (psů, prasat)

- přenos: kontakt s kontaminovaným
senem, slámou, obilím
infekční aerosol
alimentární při koupání v přírodě

Transmisivní nákazy

přenos krev sajícími členovci

trvalý výskyt v endemické oblasti

Nepřímý přenos nákazy prostřednictvím vektoru

■ mechanický přenos

- kontaminovaným sosákem nebo končetinami
- exkrementy

■ biologický přenos

- pomnožení agens v trávicím traktu hmyzu
- **vývoj agens** (např. malárie - sexuální fáze vývoj. cyklu Plasmodií v zažívacím traktu komára *Anopheles* nebo antigenní transformace *Borrelia burgdorferi* v zažívacím traktu klíštěte *Ixodes ricinus*)

Klíšť'ová encefalitis

- původce nákazy: virus KE (Flaviviridae)
- charakteristika nákazy: dvojfázový průběh, formy od inaparentní po těžkou encefalomyelitidu (periferní parézy = obrny)
- zdroj: savci a ptáci v přírodě
 hospodářská zvířata na pastvě
- přenos: **klíště obecné Ixodes ricinus**
 alimentární - nepaster. mléko
 infikovaného zvířete (kráva, koza, ovce)
- prevence: očkování

Borelióza

- původce nákazy: *B. burgdorferi*
- charakteristika nákazy: v časném stádiu EM, v pozdním stádiu příznaky kloubní, neurologické, kožní, srdeční, oční
- zdroj: myšovití hlodavci, lesní zvěř, ptáci
- přenos: **klíště obecné *Ixodes ricinus***
- prevence: ochrana před klíšťaty